

درتازه‌ترین رتبه‌بندی ۲۰۲۴ «تایمز» اتفاق افتاد

قدرت‌نمایی پژوهشی دانشگاه‌های آسیا

رتبه‌بندی «تایمز» از نام‌آشناترین پایگاه‌های رتبه‌بندی دنیاست که هر ساله برترین دانشگاه‌های دنیا را از منظرهای مختلف ارزیابی می‌کند. در تازه‌ترین رتبه‌بندی که منتشر شده، برترین دانشگاه‌های آسیا در سال ۲۰۲۴ رده‌بندی شده‌اند. به عبارتی، «تایمز» تنها رتبه‌بندی دنیاست که جدول‌های عملکرد جهانی دانشگاه‌های دنیا را ارزیابی و دانشگاه‌های پژوهشی را در تمام ماموریت‌های اصلی‌ای که دارند از قبیل آموزش، پژوهشی، انتقال دانش و چشم‌انداز بین‌المللی قضاوت می‌کند. چند دهه است که ظهور دانشگاه‌های آسیایی یکی از بزرگ‌ترین اتفاقات آموزش عالی را در دنیا رقم زده است. در این نسخه از رتبه‌بندی، برخی گرایش‌ها که به پیشرفت دانشگاه‌ها کمک می‌کنند، با اصلاح روش شناسی صورت‌گرفته، بهبود یافته است. قدرت رو به بهبود تولیدات پژوهشی چین و تأثیر آن بر منطقه وسیع‌تر می‌تواند تغییری اساسی را ایجاد کند. نکته قابل توجه دیگر، رشد نیروگاه‌های منطقه‌ای در زمینه همکاری با صنعت و نیز اشاره به این‌ موضوع است که بیشتر کشورهای آسیایی در حال بهبود سیستم آموزش عالی خود هستند. در رتبه‌بندی ۲۰۲۴ تایمز، ۷۳۹ دانشگاه موردارزیابی و رتبه‌بندی قرار گرفته‌اند که ۷۰ دانشگاه بیشتر از سال گذشته است. طبق ارزیابی‌ها، بسیاری از موسسات رتبه‌بندی شده جدید در غرب یا جنوب آسیا مستقر هستند.

افزایش ۵ شاخص ارزیابی در رتبه‌بندی ۲۰۲۴

روش‌شناسی رتبه‌بندی دانشگاه‌های آسیایی تایمز براساس چهارچوب مشابه جدول جهانی است. در رتبه‌بندی امسال، شاخص‌هایی که دانشگاه‌ها براساس آن ارزیابی شده‌اند، از ۱۳ به ۱۸ شاخص عملکرد برای ارائه‌جامع‌ترین و متعادل‌ترین مقایسه‌ها، مورداعتماد دانشجویان، دانشگاهیان، رهبران دانشگاه‌ها، افزایش یافته است. یکی از معیارها (تحصیل در خارج از کشور) در حال حاضر در رتبه‌بندی لحاظ نشده اما در آینده محاسبه خواهد شد. شاخص‌های عملکرد به رغم تغییر نامی که رخ داده، همچنان در پنج حوزه گروه‌بندی می‌شوند: آموزش (محیط یادگیری) با سهم ۲۴٫۵ درصدی، محیط تحقیق (حجم، درآمد و شهرت) با سهم ۲۸ درصدی، کیفیت پژوهش (تأثیر استاد، قدرت تحقیق، برتری و تأثیر پژوهش) با سهم ۳۰ درصدی؛ چشم‌انداز بین‌المللی (کارکنان، دانشجویان و پژوهش‌ها) با سهم ۷٫۵ درصدی، و صنعت (درآمد و اختراعات) با سهم ۱۰ درصدی. شاخص کیفیت پژوهش در سال‌های گذشته تحت عنوان استانداردها (تأثیر پژوهشی) بررسی می‌شد اما امسال علاوه بر تغییر نام، چهار زیرمجموعه تأثیر استادها، قدرت پژوهشی، برتری پژوهشی و تأثیر پژوهش به آن اضافه شده است. در شاخص صنعت نیز زیرمجموعه پتنت‌ها به آن افزوده شده تا مشخص کند پژوهش‌های یک دانشگاه تا چه اندازه در پتنت‌ها به عنوان بخشی از ستون صنعت نقش دارند. این معیار امکان می‌دهد محققان سطح انتقال دانش از دانشگاه به

بهبود رتبه دانشگاه‌های ایران

وضعیت ایران از نظر تعداد دانشگاه‌های حاضر در رتبه‌بندی برترین دانشگاه‌های آسیایی در ۲۰۲۴ از دیدگاه پایگاه تایمز روند رو به جلویی را نشان می‌دهد به‌طوری‌که سال گذشته ۶۷ دانشگاه و امسال ۷۵ دانشگاه جزء برترین‌های آسیا قرار گرفته‌اند. در رتبه‌بندی ۲۰۲۴ تایمز، دانشگاه صنعتی شریف با کسب امتیاز کلی ۵۹، مانند سال گذشته به‌عنوان برترین دانشگاه کشور شناخته شده و رتبه ۵۶ آسیا را از آن خود کرده که در مقایسه با رتبه ۶۴ در سال گذشته، هشت پله صعود کرده است. امتیاز این دانشگاه در زمینه کیفیت پژوهشی ۸۱٫۷؛ در شاخص صنعت ۸۶٫۲؛

در چشم‌انداز بین‌المللی ۳۷؛ در محیط پژوهشی ۴۴ و در شاخص آموزش ۴۳٫۸ را کسب کرده است و این امتیازها بیانگر آن است که دانشگاه شریف در حوزه صنعت بهتری عملکرد و در چشم‌انداز بین‌المللی کمترین امتیاز را به دست آورده است. دومین دانشگاه برتر کشور در رتبه‌بندی امسال دانشگاه صنعتی امیرکبیر است که نسبت به جایگاه ۱۵ کشوری در سال گذشته، ۱۳ رتبه ارتقا داشته و همچنین در رده‌بندی آسیایی هم از رتبه ۱۱۹ در سال ۲۰۲۳ با ۵۱ رتبه ارتقا، به رتبه ۶۸ رسیده است. بالاترین امتیاز شاخص این دانشگاه در رتبه‌بندی امسال با امتیاز ۸۵٫۱ متعلق

دانشگاه	رتبه ۲۰۲۴	رتبه ۲۰۲۳	کیفیت پژوهشی	صنعت	چشم‌انداز بین‌المللی	محیط پژوهشی	آموزش	امتیاز کلی
صنعتی شریف	۵۶	۶۴	۸۱٫۷	۸۶٫۲	۳۷	۴۴	۴۳٫۸	۵۹
صنعتی امیرکبیر	۶۸	۱۱۹	۸۲٫۹	۸۵٫۱	۳۸٫۸	۴۰٫۳	۴۰٫۸	۵۷٫۶
علم و صنعت	۷۹	۷۴	۸۲٫۶	۷۳٫۹	۲۴٫۳	۴۵٫۲	۳۹٫۸	۵۶٫۴
تهران	۱۰۰	۱۵۷	۷۹	۶۰٫۵	۳۳٫۶	۳۳٫۶	۴۲٫۷	۵۱٫۹
صنعتی شیراز	۱۱۸	۱۰۳	۷۸٫۷	۳۲٫۶	۳۳٫۷	۲۷٫۹	۴۴٫۵	۴۸٫۱
تبریز	۱۲۱	۱۴۹	۸۲٫۶	۴۳٫۱	۴۰٫۸	۲۸٫۴	۳۱٫۸	۴۷٫۹
علوم پزشکی تهران	۱۲۹	۱۹۳	۶۲٫۷	۴۵٫۱	۳۷٫۵	۲۲٫۱	۵۹٫۶	۴۶٫۹
علوم پزشکی شهید بهشتی	۱۳۱	۳۰۰–۲۵۱	۵۷٫۶	۶۳٫۵	۲۷٫۱	۲۷٫۹	۵۴٫۲	۴۶٫۸
صنعتی اصفهان	۱۳۳	۳۰۰–۲۵۱	۷۱٫۵	۷۵٫۲	۳۳	۳۲٫۱	۲۵٫۵	۴۶٫۷
صنعتی نوشیروانی بابل	۱۳۶	۷۸	۹۲٫۷	۲۸٫۴	۲۵٫۳	۲۶٫۱	۲۵٫۷	۴۶٫۲

باشد، درحال حاضر بسیار بر انتشار مقالات با کیفیت متمرکز شده است. چین همچنین پیشرفت بسیار سریعی در زمینه مقالات پراستناد از خود نشان داده و در برخی زمینه‌های کلیدی مانند هوش مصنوعی، ویرایش ژنی، ارتباطات کوانتومی، فناوری فضایی و موارد دیگر دستاوردهای چشمگیری داشته است. موسسات پژوهشی و دانشگاه‌های چین نیز در حال کسب نفوذ در عرصه بین‌المللی هستند.

ارتباطات علمی ومهندسی چین با ۱۱۵کشور دنیا

درحالی‌که معیارهای مختلفی از نفوذ تحقیقاتی وجود دارد، این پیشرفت با سایر گزارش‌ها در مورد افزایش قدرت پژوهشی چین مانند تحقیقات سال ۲۰۲۲ توسط موسسه ملی سیاستگذاری علم و فناوری ژاپن همخوانی دارد که نشان می‌دهد چین در حال پیشی گرفتن از آمریکا در زمینه مقالات پراستناد است. کارشناسان در مورد تأثیر رشد پژوهشی چین نسبت به سایر کشورهای آسیایی عنوان کرده‌اند که این کشور به یک مرکز منطقه‌ای تبدیل خواهد شد و نفوذ بیشتری بر کشورهای مجاور اعمال خواهد کرد، به عنوان مثال با جذب دانشجویان و دانش‌پژوهان بیشتر از کشورهای همسایه و نیز انجام تبادلات دانشگاهی و همکاری بیشتر با کشورهای آسیایی در زمینه‌های آموزش و پژوهش‌های علمی می‌توانند این کار را انجام دهند. شکی نیست کشورهای آسیایی مانند چین، ژاپن، کره جنوبی و سنگاپور از نظر پژوهشی‌های آکادمیک در ۱۰ یا ۲۰ سال آینده تسلط تر خواهند شد. محققان چینی به‌طور گسترده‌ای با دانشمندان و مهندسان دنیا همکاری می‌کند. علاوه بر این، دولت چین قراردادهای دوجانبه و چندجانبه علم و فناوری را با حداقل ۱۱۵ کشور دنیا برای برقراری روابط علمی با مهندسی امضا کرده است. البته به‌نظر می‌رسد گاهی این همکاری‌ها از سطح دانش و ظرفیت‌های پژوهشی فراتر رفته و به شرکای کمتر توسعه یافته تبدیل می‌شوند. با وجود این، کارشناسان هشدار داده‌اند چین تلاش می‌کند پژوهش‌های داخلی خود را به ظرفیت و قدرت نظامی نزدیک کند. افزایش قدرت نظامی چین که به‌واسطه پیشرفت‌های علمی و فناوریانه سرعت یافته‌اند، ممکن است توسط همسایگان یک عامل محرک و تقویت‌کننده برای چین به‌شمار رود. یکی از استادان آموزش عالی دانشگاه «شفیلد هالام»، افزایش قدرت نظامی چین که حاصل پیشرفت‌های علم و فناوری در این کشور به‌شمار می‌رود، عاملی محرک برای سایر کشورهای تلقی می‌شود. در این میان، چین دانشجویان بین‌المللی بیشتری جذب خواهد کرد. از سوی دیگر زبان علم نیز ممکن است در سال‌های آینده دگرگون شود، به‌طوری‌که زبان جهانی انگلیسی ممکن است به تدریج تسلط خود را به‌عنوان زبان پژوهشی‌های علمی از دست بدهد.

صعود ژاپن ونزول کره جنوبی

روندی مشابه چین هم برای ژاپن در این رتبه‌بندی مشاهده می‌شود، به‌طوری‌که موسساتی چون دانشگاه توکیو، دانشگاه کیوتو و دانشگاه توهوکو امتیازات قابل‌توجه و بالاتری را در ستون کیفیت پژوهش امسال در مقایسه

با ستون استنادات سال گذشته ثبت کرده‌اند. درنتیجه این دانشگاه‌ها به صدر جدول کلی نزدیک‌تر می‌شوند، به‌طوری‌که دانشگاه توهوکو از رتبه هشتم به پنجم، دانشگاه کیوتو از رتبه ۱۸ به ۱۳ و دانشگاه توهوکو از رتبه ۳۴ به ۲۰ رسیده است. در رتبه‌بندی امسال، دانشگاه‌های برتر کره جنوبی تنزل رتبه نشان می‌دهند. در سال ۲۰۲۳، دانشگاه ملی سنول در جایگاه ۱۱ قرار داشت اما امسال به رتبه ۱۴ سقوط کرده است. همچنین دانشگاه یونسو (پردیس دانشگاه سنول) از رتبه ۱۷ به ۱۸ تنزل رتبه داشته است. آنچه از ارزیابی‌های نامیدکننده و ضعیف دانشگاه‌های پیسرو و برتر کره جنوبی برمی‌آید، امتیازهای آنها در ارکان محیط‌های آموزشی و پژوهشی است. این موسسات امتیازهایی نیز در معیارهای جدید شامل کیفیت پژوهش و صنعت به‌دست آورده‌اند. با وجود این، از آنجا که دانشگاه‌های کره جنوبی به اندازه موسسات چینی پیشرفت نکرده‌اند، در رتبه‌بندی کلی روند نزولی دارند.

حال آموزش عالی آسیا در حال بهبود است

بررسی‌ها نشان می‌دهد سیستم آموزش عالی در شماری از کشورها در حال بهبود است. به‌رغم اینکه هر کشور آسیایی دارای دانشگاه برتر در صدر جدول نیست اما بسیاری از موسسات هرسال شاهد افزایش تعداد موسسات حاضر در این رتبه‌بندی هستند، به عنوان مثال امسال، ۹۱ دانشگاه هند در رتبه‌بندی تایمز حضور دارند که نسبت به سال گذشته ۷۵ دانشگاه بیشتر شده است و این بدان معناست که هند از چین به‌عنوان دومین کشور دارای بیشترین نمایندگی در جدول برترین‌ها پیشی گرفته است. بالاترین رتبه این کشور، موسسه علوم هند است که نسبت به رتبه ۲۸ سال گذشته، امسال در جایگاه ۳۲ قرار گرفته است. در رتبه‌بندی امسال همچنین ۷۵ دانشگاه ترکیه‌ای وجود دارد که این تعداد در سال گذشته ۶۱ دانشگاه بوده است. دو دانشگاه برتر «کوچ» و دانشگاه فنی خاورمیانه در جایگاه ۶۹ قرار دارند و دانشگاه فی استانبول از رتبه مشترک ۱۴۹ به ۹۲ ارتقا یافته است. امسال دوازدهمین دوره رتبه‌بندی دانشگاه‌های آسیا از سوی پایگاه تایمز انجام شد.

دانشگاه	کشور	رتبه ۲۰۲۴	رتبه ۲۰۲۳
شینهوآ	چین	۱	۱
پکینگ	چین	۲	۲
ملی سنگاپور	سنگاپور	۳	۳
صنعتی نانیانگ	سنگاپور	۴	۵
توکیو	ژاپن	۵	۸
هنگ‌کنگ	هنگ‌کنگ	۶	۴
جیاتو تونگ شانگهای	چین	۷	۹
فودان	چین	۸	۹
ژجیانگ	چین	۹	۱۲
دانشگاه چینی هنگ‌کنگ	هنگ‌کنگ	۱۰	۶

می‌دهد. دانشگاه علوم پزشکی تهران نیز هفتمین دانشگاه برتر کشور لقب گرفته که نسبت به جایگاه ۲۴ سال گذشته روند رو به رشد خوبی داشته است. این دانشگاه در رتبه‌بندی آسیایی امسال رده ۱۱۹ را از آن خود کرده که نسبت به رتبه ۱۹۳ سال گذشته، ۶۴ پله رشد نشان می‌دهد. بالاترین امتیازی که این دانشگاه با ۶۲٫۷ از آن خود کرده مربوط به کیفیت پژوهشی و کمترین امتیاز با ۲۲٫۱ متعلق به محیط پژوهشی است. دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی با رتبه هشتم کشور در سال جاری، رده ۲۷ را در سال گذشته از آن خود کرده بود. این دانشگاه در رتبه آسیایی امسال جایگاه ۱۳۱ را به دست آورد که نسبت به جایگاه ۳۰۰–۲۵۱ سال گذشته رشد قابل‌توجهی را نشان می‌دهد. بالاترین شاخص صنعت در این رتبه‌بندی ۶۳٫۵ و پایین‌ترین رتبه‌بندی ۲۷٫۱ متعلق به چشم‌انداز بین‌المللی است.
نهمین دانشگاه برتر کشور هم از آن دانشگاه صنعتی اصفهان است که در مقایسه با رتبه ۲۶ سال گذشته، ۱۷ رتبه ارتقا یافته است. این دانشگاه همچنین در سال ۲۰۲۴ رتبه آسیایی ۱۳۳ را کسب کرده که نسبت به رتبه ۳۰۰–۲۵۱، رشد قابل توجهی را نشان می‌دهد. بالاترین امتیاز شاخص دانشگاه صنعتی اصفهان با ۲۰٫۷۵ متعلق به صنعت و پایین‌ترین امتیاز شاخص با ۱۰٫۲۲ از آن محیط پژوهشی است. اما در نهایت، دهمین دانشگاه برتر ایران در رتبه‌بندی اخیر تایمز به دانشگاه صنعتی نوشیروانی بابل می‌رسد که نسبت به رتبه شش در سال گذشته، چهار پله تنزل نشان می‌دهد. این دانشگاه که امسال رتبه ۱۳۴ آسیا را از آن خود کرده، نسبت به رتبه ۷۸ در سال گذشته، ۵۸ رتبه تنزل کرده است. در این بین، بالاترین امتیاز شاخص برای این دانشگاه در سال جاری ۹۲٫۷ و مربوط به کیفیت پژوهشی است و پایین‌ترین امتیاز نیز با ۲۵٫۳ از آن چشم‌انداز بین‌المللی است.

آیین‌نامه ماده ۵ قانون حمایت از تولید دانش بنیان ابلاغ می‌شود

سجاد محمد علی‌نژاد در گفت‌وگو با ایسنا گفت: «به‌زودی آیین‌نامه ماده ۵ قانون جهش تولید دانش بنیان را ابلاغ می‌کنیم. با ابلاغ این آیین‌نامه که در مراحل نهایی قرار دارد، سهم استاد و دانشجو و دانشگاه نسبت به دارایی‌های فکری مانند پاتن نام و طرح‌های پژوهشی تعیین تکلیف می‌شود.»

وی ادامه داد: «با ابلاغ این آیین‌نامه، موضوع مالکیت فکری در دانشگاه‌ها دارای ضریب می‌شود؛ چراکه نگاه ما به مالکیت فکری این است که این نوع دارایی‌ها یکی از دارایی‌های اصلی دانشگاه‌ها به‌شمار می‌رود و با تجاری‌سازی آنها می‌توان بخشی از منابع تحقیق و توسعه جدید در دانشگاه‌ها ایجاد کرد؛ از این رو در این حوزه سرمایه‌گذاری ویژه داریم.»

محمدعلی‌نژاد خاطرنشان کرد: «در این راستا برای ۱۰ هزار نفر عضو هیات علمی و مدیران واحدهای مستقر در پارک‌های علم و فناوری دوره‌های عمومی و تخصصی مرتبط با رشته‌ها یا حوزه عمومی برگزار خواهد شد تا آنها هم با حقوق خود آشنا شوند و هم فرآیندهای ثبت مالکیت فکری را فرا بگیرند.»

فرهنگیان

دانشگاه

پنجشنبه ۱۳ اردیبهشت ۱۴۰۳

شماره ۴۱۲۸

www.fdn.ir

FARHIKHTEGANDAILY

نیمکت خبر

قول رئیس صندوق رفاه برای افزایش وام ودیعه مسکن دانشجویی

مسعود گنجی، رئیس صندوق رفاه دانشجویان در گفت‌وگو با فارس گفت به دنبال افزایش وام ودیعه مسکن دانشجویان هستیم. رئیس صندوق رفاه دانشجویان افزود: «مبالغ وام‌ها را در شهرهای کوچک‌تر ۱۵ به ۶۰ میلیون تومان رسانده بودیم، در شهرهای بزرگ از ۲۰ به ۹۰ میلیون تومان و در تهران نیز از ۲۵ به ۱۲۰ میلیون تومان رسانده بودیم که این میزان وام‌ها را با قول و حمایت‌های دولت ان شاء الله تا مهرماه ۱۴۰۰، ۱۵۰ و ۲۰۰ میلیون تومان افزایش خواهیم داد.»
گفتنی است، وام ودیعه مسکن دانشجویی وامی است که تنها به افراد متأهل به شرط ارائه اجاره‌نامه معتبر همراه با کد رهگیری خانه‌ای که در شهر محل تحصیل دانشجو قرار دارد، تعلق می‌گیرد و هر دانشجو یک بار در دوران تحصیل امکان استفاده از این وام را دارد. نکته دیگر اینکه در سال‌های اخیر با توجه به افزایش اجاره‌رها در شهرهای مختلف، افزایش مبالغ وام ودیعه مسکن یکی از نیازهای اصلی دانشجوی متأهل در شرایط فعلی به‌شمار می‌رود.

۵